Kinh Vekhanassa (Vekhanassa Sutta)

Kinh Trung Bộ (VNC PHVN, 2020)

80. KINH VEKHANASSA (Vèkhanassa Sutta)1

278. Như vầy tôi nghe. Một thời, Thế Tôn ở tại Sãvatthi (Xá-vệ), Jetavana (Kỳ-đà Lâm)? tinh xá ông Anãthapindika (Cấp Cô Độc). Rồi du sĩ Vèkhanassa23đi đến chỗ Thế Tôn ở; sau khi đến, nói lên những lời chào đón hỏi thăm với Thế Tôn; sau khi nói lên những lời chào đón hỏi thăm thân hữu9 liền đứng một bên. Đứng một bên, du sĩ Vekhanassa thốt lên lời cảm hứng sau đây trước mặt Thế Tôn: Săc này là tôi thượng, săc này là tôi thượng. Nhưng này Kaccãna, sao ông lại nói như sau: 6ẾSắc này là tối thuợng, sắc này là tối thượng, thời sắc tối thượng ấy là sắc gi?" -Tôn gi Gotama? khi một săc nào không có một săc khác cao thượng hơn hay thù thắng hơn, sắc ấy là tối thượng. Nhưng này Kaccãna, sắc ấy là sắc gì mà không có sắc khác cao thượng hơn hay thù thắng hơn? -Tôn giả Gotama, khi một săc nào không có săc khác cao thượng hơn hay thù thắng hơn, sắc ấy là tối thượng. Này Kaccãna, [lời giải thích] của ông chỉ dài như vậy, ông phải [giải thích] rộng rãi thêm. Nếu ông nói: T6í! giả Gotama, khi một sắc nào không có sắc khác cao thượng hơn hay thù thắng hơn, sắc ấy là tối thượng5\ và ông không chỉ rõ sắc ấy. Này Kaccãna, ví như có người nói: "T6i yêu và luyến ái một cô gái đẹp trong nước nay?93 Có người hỏi: 66Này bạn, cô gái đẹp mà bạn yêu và luyến ái ấy, bạn có biết là người giai cấp nào, là Sát-đế-ly? hay Bà-la-môn? hay Phệ-xá5 hay Thíi-dà?" Khi được hỏi, người ấy trả lời không biết. Có người hỏi: "Này bạn, cô gái đẹp bạn yêu và luyến ái ấy? bạn có biết tên gì, họ gì? lớn người, thấp người hay bậc trung? Da đen sẫm, da ngăm ngăm đen hay da hồng hào? Ở tại làng nào, thị trân nào hay thành phô nào?" Khi được hỏi vậy, người ấy trả

1 Xem CNỈd, 23:235, 23:247. Kinh tươngAđương trong bộ TrungA-ham kinh là Bệ-ma-na-tu kinh (r.01. 0026.209. 0786bl2). Tham chiếu: Bệ-ma-tuc kinh (7.01. 0090. 0913c04). 2 MA. III. 277 viết rằng Vèkhanassa là Đạo su ,của Sakuludãyĩ. Xem M. 77. Mạhãsakuỉudãyi Sutta (Đại kinh Sakuludãyí); M. 79, Cũỉasakụỉudãyi Sutta (Tiểu kỉnh Sakuludãyĩ). Vì muon hiểu vì saozđệ tử của mmh bị Sa- môn Gotama luận bại và muốn tự mình luận bại Sa-mon Gotama về vấn đề quang sắc tối thượng, Vekhariassa đi bộ từ Rậjagaha đền Sãvatthi, hơn 45 yojana (do-tuần). 3 Xem M. 79, Cũỉasakuỉudãyi Sutta (Tiểu kinh Sakuỉudãyĩ).

lời không biêt. Có người hỏi: "Này bạn, như vậy có phải bạn yêu và luyên ái một người bạn khôĩiậ biết, không thấy?" Được hỏi vậy, vị ấy trả lời phải. Này Kaccãna, ông nghĩ thế nào? Sự tình là như vậy, thời lời nói của người ấy có phải là không có hiệu năng không? —Bạch Tôn giả Gotama, sự tình là như vậy, thời lời nói của người ây thật sự là không có hiệu năng. Cũng vậy, này Kaccãna, khi ông nói: Tôn giả Gotama, khi một săc nào không có một sắc khác cao thượng hơn hay thù thắng hơn, sắc ấy là tối thượng,\ và ông không chỉ rõ sắc ấy. Ví như, thưa Tôn giả Gotama, một hòn lira ly bảo châu đẹp đẽ, trong suôt5 có tám mặt, khéo giũa, khéo mài được đặt trên một tấm màn màu nhạt,

tự nó sáng lên, chói lên, bừng sáng lên; với sắc như vậy? tự ngã là không có bệnh? sau khi chết. 279. - Này Kaccãna, ông nghĩ thế nào? Một hòn lưu lỵ bảo châu đẹp đẽ, trong suốt, có tám mặt, khéo giũa, khéo mài được đặt trên một tấm màn màu nhạt, tự nó sáng lên, chói lên? bừng sáng lên, hay con sâu đom đóm trong đêm đen tối mù? giữa hai [quang sắc] này5 [quang] sắc nào vi diệu hơn và thù thắng hơn? Thưa Tôn giả Gotama, con sâu đom đóm trong đêm đen tối mù này vi diệu hơn và thù thắng hơn giữa hai [quang] sắc. -Này Kaccãna, ông nghĩ thế nào? Con sâu đom đóm trong đêm đen tối mù hay ngọn đèn dầu trong đêm đen tối mù, giữa hai [quang] sắc này, quang sắc nào vi diệu hơn và thù thăng hơn? Thưa Tôn giả Gotama, ngọn đèn dầu trong đêm đen tối mù, [quang sắc ngọn đèn dầu] này vi diệu hơn và thù thắng hơn giữa hai quang sắc. Này Kaccãna, ông nghĩ thê nào? Ngọn đèn dâu trong đêm đen tôi mù5 hay là đống lửa lớn trong đêm đen tối mù? giữa hai [quang] sắc này? [quang] sắc nào vi diệu hơn và thù thắng hơn? Thưa Tôn giả Gotama, đống lửa lớn trong đêm đen tối mù, [quang] sắc này vi diệu hơn và thù thắng hơn giữa hai quang sắc. Này Kaccãna, ông nghĩ thê nào? Đông lửa lớn trong đêm đen tôi mù hay ngôi sao Mai trong sáng không mây, vào lúc bình minh, giữa hai [quang] sắc này, [quang] sắc nào vi diệu hơn và thù thăng hơn? -Thưa Tôn giả Gotama, ngôi sao Mai trong sáng không mây vào lúc bình minh, [quang] săc này vi diệu hơn và thù thăng hơn giữa hai quang săc. Này Kaccãna, ông nghĩ thế nào? Ngôi [sao Thái Bạch] sao Mai trong bầu trời trong sáng không mây trong lúc bình minh, hay là mặt trăng trong khi đứng bóng trong một bầu trời trong sáng không mây, vào lúc nửa đêm trong ngày Bố-tát (Uposatha) vào ngày răm, giữa hai [quang] săc này, [quang] sắc nào vi diệu hơn và thù thắng hơn?

80. KINH VEKHANASSA 597

Thưa Tôn giả Gotama, mặt trăng trong khi đứng bóng trong một bầu trời quang đãng không mây, vào lúc nửa đêm trong ngày Uposatha. vào ngày rằm, [quang] sắc này vi diệu hơn và thù thắng hơn giữa hai quang sắc. —Này Kaccãna, ông nghĩ thế nào? Mặt trăng trong khi đứng bóng trong một bâu trời quang đãng không mây, vào lúc nửa đêm trong ngày Uposatha vào ngày rằm, hay là mặt trời trong lúc đứng bóng trong một bầu trời quang đãng không mây, vào lúc giữa trưa trong tháng cuối mùa mưa về mùa thu, giữa hai [quang] sắc này, [quang] sắc nào vi diệu hơn và thù thắng hơn? Thưa Tôn giả Gotama, mặt trời trong lúc đứng bóng trong một bầu trời quang đãng không mây, vào lúc giữa trưa trong tháng cuối mùa mưa về mùa thu, [quang] sắc này vi diệu hơn và thù thắng hơn. -Này Kaccãna, hơn tất cả quang sắc ấy, có rất nhiều, rất nhiều chư thiên mà ánh sáng của những mặt trăng, mặt trời này không thể chiếu sáng. Ta biết những chư thiên ấy và Ta không nói: "Không có một quang sắc nào vi diệu hơn và thù thắng hơn quang sắc ấy.” Còn ông, này Kaccãna, ông lại nói: "Quang sắc này thấp kém hơn, yếu đuối hơn quang sắc con sâu đom đóm5 quang sắc ấy là tối thắng9\ và ông không chỉ rõ quang sắc ấy. 280. Này Kaccãna, có năm dục trưởng dưỡng này.4 Thế nào là năm? Các sắc do mắt nhận thức, khả ái, khả lạc, khả ý? khả hỷ5 liên hệ đến dục5 hấp dẫn; các tiếng do tai nhận thức...; các hương do mũi nhận thức...; các vị do lưỡi nhận thức...; các xúc do thân nhận thức5 khả ái, khả lạc, khả ý? khả hỷ5 liên hệ đến dục, hấp dẫn. Này Kaccãna, những pháp này là năm dục trưởng dưỡng. Này Kaccâna, lạc và hỷ

nào khởi lên, duyên với năm dục trưởng dưỡng này, được gọi là dục lạc. Như vậy, bởi vì có dục9 nên có dục lạc; từ nơi dục lạc, dục tối thượng lạc5 được gọi ở đây là tối thượng. Được nghe nói vậy, du sĩ Vekhanassa bạch Thế Tôn: Thật vi diệu thay, bạch Thế Tôn! Thật hy hữu thay, bạch Thế Tôn! Tôn giả Gotama đã khéo nói như sau: "B&i vì có dục? nên có dục lạc; từ nơi dục lạc, dục tối thượng lạc được gọi ở đây là tối thượng?5 Cái này thật khó cho ông có thể hiểu được, này Kaccãna, về dục, hay dục lạc, hay dục tối thượng lạc. Ông là người thuộc chấp kiến khác, thuộc kham nhẫn khác, thuộc mục đích khác, thuộc tu tập khác, thuộc Đạo sư khác.6 Này Kaccãna, nhung đối với các Tỷ-kheo là bậc A-la-hán, các lậu hoặc đã tận5 tu hành thành mãn, đã làm những việc cần làm, đã đặt gánh nặng xuống, đã đạt được mục đích, đã đoạn trừ hữu kiết sử, đã giải thoát nhờ chánh trí, những vị ấy biết: "Dịic, dục lạc, hay dục tối thượng lạc."

4MI. 85. 5 .III. 277 gọi làNibbãna. 6M.L 487.

281 . Khi được nghe nói vậy, du sĩ Vekhanassa phẫn nộ và bất mãn, mắng í * Ẩ 7 A FT^i li * n r-r^ĩ Ấ rm * J Ẩ FT1 Ã f • 7 nhiec cả The Tồn, miệt thị cả Thê Ton và nói/ Sa-môn Gotama sẽ bị đọa lạc. Và du sĩ Vèkhanassa thưa Thế Tôn: Nhưng như vậy, ở đây, có một số Sa-môn, Bà-la-môn không biết về quá khứ, không thấy về tương lai, nhưng các vị ây tự cho: “Sanh đã diệt, Phạm hạnh đã thành, những việc nên làm đã làm5 từ nay không trở lại đời sống này nữa." Lời nói như vậy của họ tự chứng tỏ là đáng cười5 tự chứng tỏ là nói suông, tự chứng tỏ là trống không, tự chứng tỏ là hư vọng.78* Này Kaccãna, những Sa-môn, Bà-la-môn nào không biết về quá khứ, không thấy được tương lai, nhimg tự cho là họ biết: "Sanh đã tận, Phạm hạnh đã thành, các việc nên làm đã làm, không còn trở lui đời này ĩitta”, lòi phủ nhận chỉ trích như vậy về họ là hợp pháp. Nhưng này Kaccãna, hãy bỏ qua quá khứ, hãy bỏ qua tương lai,9 hãy đên đây, người có trí, người không gian trá, không xảo quyệt, chơn trực, Ta giảng dạy9 Ta thuyết pháp.10 Nếu thực hành theo điều đã dạy, thời không bao lâu người ấy tự biết mình, tự thấy mình: "Nhu vậy thật sự là đã giải thoát khỏi sự ràng buộc chánh, tức là sự ràng buộc của vô minh." Ví như, này Kaccãna, một đứa trẻ bé nhỏ, yếu ớt, nằm ngửa, bị trói buộc nơi cổ với năm trói buộc, rất có thể làm bằng dây. Sau khi nó lớn lên, sau khi các căn nó thuần thục, nó được giải thoát khỏi các trói buộc ấy, khi không còn trói buộc nữa, nó biết: "Ta được giải thoát.,, Cũng vậy, này Kaccãna, hãy đến dây, người có trí, người không gian trá, không xảo quyệt, chơn trực, Ta giảng dạy, Ta thuyết pháp. Neu thực hành theo điều đã dạy, thời không bao lâu người ấy tự biết mình, tự thấy mình: "Nhu vậy thật sự là đã giải thoát khỏi sự ràng buộc chánh, tức là sự ràng buộc của vô minh." Khi được nghe nói vậy, du sĩ Vekhanassa bạch Thế Tôn: Thật vi diệu thay, Tôn giả Gotama! Thật vi diệu thay, Tôn giả Gotama! Như người dựng đứng lại những gì bị quăng ngã xuống, phơi bày ra những gì bị che kín, chỉ đường cho kẻ lạc hướng, đem đèn sáng vào trong bóng tối để những ai có mắt có thể thấy sắc. Cũng vậy, Chánh pháp đã được Tôn giả Gotama dùng nhiều phương tiện trình bày, giải thích. Và nay con xin quy y Tôn giả Gotama, quy y Pháp, quy y chúng Tỷ-kheo. Xin Tôn giả Gotama nhận con làm đệ tử, từ nay cho đến mạng chung, con trọn đời quy ngưỡng.

7 Vadamãna. Đoạn này tương tự như đoạn M. II. 200; D. I. 90 viết upavadamãna, mắng nhiếc. 8D. I. 240. 9M. II. 32; MA. III. 278 viết rằng Sa-môn Gotama nói như vậy vì du sĩ Vèkhanassa không có Túc mạng trí nên không bàn được việc quá khư, cũng không có Thiên nhãn trí nên không bàn được việc tương lai. 10 Vin. I. 9, câu này được xem là chính Sa-môn Gotama tự nói.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.